

UE, desindustrialització i precarietat (segona part):

Què fer?

A la primera part d'aquest Carta Setmanal explicàvem el problema que suposa el desmantellament del sector industrial, que el seu pes en el PIB es va reduir de més d'un 30% a només el 12,1% (l'11,5% de l'ocupació total). Complementat amb el tancament de la mineria, així com d'una part considerable de l'agricultura, la ramaderia, la pesca, les oficines bancàries, etc. Explícàvem també que la desindustrialització va ser una exigència de les "institucions europees", que actuen al servei del capital financer, especialment nord-americà. Fins i tot ja estem veient com el suposat contraexemple de la indústria de l'automòbil està amenaçada, una vegada que es posà fi a la conjuntura que van aprofitar les multinacionals, ben subvencionades amb diners públics.

Des del punt de vista de la majoria, els qui vivim de la nostra feina, és una fallàcia que la desindustrialització va ser solament un petit peatge per a l'entrada a la CEE, globalment avantatjosa gràcies a l'arribada de certs fons, etc. El balanç, però, és que els efectes demolidors es deixen veure cada dia en aquesta "economia de sol i platja", on el turisme, la construcció i altres activitats de baix valor afegit ocupen el lloc que desallotja la indústria; amb la consegüent extensió de la precarietat laboral, impulsada per les successives contrareformes laborals i especialment les dels governs de Zapatero el 2010 i de Rajoy el 2012. És el cas de l'agricultura intensiva orientada a l'exportació, que s'assenta en un enorme grau d'explotació de la població immigrant.

En efecte, la desindustrialització mostra que la pertinença a la CEE-UE és la forma a través de la qual el règim monàrquic heretat de la dictadura institucionalitza la seva subordinació al FMI, que és el camí segur cap a nous retrocessos socials. Cal precisar que, sense perjudici que la burgesia alemanya s'hagi vist més o menys afavorida per aquesta mena de "divisió europea de la feina", la idea que "Alemanya mana" és tan il·lusòria com la pretensió del capatàs que es creu l'amo de la Masia quan aquest s'absenta, ja que a l'hora de la veritat, l'amo torna, dona un cop de puny a la taula i deixa clar qui mana realment; com ha passat amb la troica com a cavall de Troia per a la direcció de la política econòmica del FMI per les economies europees.

La resistència de la classe obrera a la destrucció que imposa la UE

Falta un punt decisiu per a completar esta qüestió que abordem: la resistència obrera. Al llarg de tot el període comentat, la seva lluita va aconseguir nivells heroics. Per recordar-ho, n'hi ha prou amb esmentar el combat en les drassanes com Euskalduna, les de El Ferrol o Puertorreal; o a la mineria; o a Reinosa i un llarg etcètera. O en un cas emblemàtic, Sagunt, on la resistència es va estendre per més d'un any, entre febrer de 1983 i abril de 1984, incloent nou vagues generals a la comarca, vint vagues generals a la fàbrica, nombroses marxades a València i a Madrid, juntament amb l'ocupació de la fàbrica pels treballadors durant tres mesos, en els quals van mantenir encesos els forns negant-se a obeir les ordres d'aturar-los. Els treballadors de Sagunt van recollir 700.000 signatures per a una proposta de llei al Congrés, que aquest va denegar. Els treballadors de Sagunt van discutir convocar una conferència estatal de treballadors de diferents empreses en defensa de la indústria, però els dirigents sindicals van amenaçar de boicotejar-los i expulsar-los.

En tot cas, sense menystenir algunes mesures arrencades, com a Nissan avui, els plans de desmantellament industrial es van obrir camí, la resistència no va triomfar. Per què? Com marxistes, per a nosaltres la fidelitat als fets és innegociable. En conseqüència, no amaguem la responsabilitat de les direccions polítiques i sindicals que, bloquejant l'extensió de la mobilització a altres sectors i províncies i per tant mantenint les lluites atomitzades, van impedir el seu triomf. Alhora, amb l'Acord Social i Econòmic (ASE) de 2011 van acceptar una contrareforma del sistema de pensions.

Les successores d'aquelles direccions ens proposen avui un altre fetitxe: "un nou model productiu". Però no diuen qui el posarà en marxa. I sabem que el capital dominant, que és el capital financer, no ho farà perquè el lloc que reserva a l'economia espanyola descarta la producció industrial, que es reserva a països on els salaris són encara més baixos. I l'Estat? Impossibile en el marc de la UE, perquè està prohibit que els Estats financin activitats productives: "(...) seran incompatibles amb el mercat interior (...) les ajudes atorgades pels estats o mitjançant fons estatals, sota qualsevol forma, que fal-

según o amenacin falsejar la competencia, afavorir determinadas empresas o producciones" (article 107 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea).

La UE no fa honor al seu nom: ni és europea perquè, de Marshall a la troica, en tots els moments importants es subordina a l'imperialisme nord-americà; ni és unió perquè mai es poden conciliar els interessos de la classe treballadora i la classe capitalista (tampoc els de les diferents burgesies, excepte puntualment). El seu caràcter reaccionari es revela en les exigències per a l'entrada de l'Estat espanyol i en tota la trajectòria posterior. Fins l'acord del 28 de juliol passat, qualificat com a històric per aquests dirigents, però el contingut és més del mateix: que els treballadors paguin la transferència de recursos al capital financer, amb tot el seu corollari de regressió social.

Anomalia de la història o norma inqüestionable del capitalisme?

A què obeeix aquesta situació? Com és possible que, per exemple en l'agricultura, els governs subvencionin la destrucció de conreus i sancionin la producció? Es tracta potser d'un error, d'un lamentable malentès? En realitat no és cap novetat. El 1939 Trotski escriu un text, conegut com El pensament viu de Marx, en què aborda expressament aquesta qüestió:

"El marasme ha adquirit un caràcter particularment degradant en l'esfera més antiga de l'activitat humana, en la més estretament relacionada amb les necessitats vitals de l'home: l'agricultura. No satisfets ja amb els obstacles que la propietat privada, en la seva forma més reaccionària, la dels petits terratinents, oposa al desenvolupament de l'agricultura, els governs capitalistes es veuen obligats ben sovint a limitar la producció artificialment amb l'ajuda de mesures legislatives i administratives que haguessin espantat als artesans dels gremis en l'època de la seva decadència. Haurà de ser recordat per la història que els governs dels països capitalistes més poderosos van concedir premis als agricultors perquè reduïssin les seves plantacions, és a dir, per disminuir artificialment la renda nacional ja en disminució. Els resultats són evidents per si mateixos: malgrat les grandioses possibilitats de producció, assegurades per l'experiència i la ciència, l'economia agrària no surt

d'una crisi putrescent, mentres que el nombre de famolencs, la majoria predominant de la humanitat, segueix creixent amb més rapidesa que la població del nostre planeta “.

No és una anomalia històrica sinó el lloc a on ens conduïm, inevitablement, el capitalisme, com afirmava el mateix Trotski en el text del què prenem el títol d'aquest apartat. És l'exigència del capital, cada vegada més destructiu. Aquest passat dijous dia 20 s'han complert vuitanta anys de l'assassinat, per ordre de Stalin del que va ser teòric i militant marxista, així com un dels principals dirigents -amb Lenin- de la Revolució russa. I com el millor homenatge que se li pot rendir a un revolucionari és aprendre del seu llegat, recuperarem més elements d'aquest text que, amb tot èmfasi, recomanem la seva lectura, per la seva plena vigència.

El rerefons dels problemes és la crisi crònica del capitalisme

Tota la problemàtica de la desindustrialització, la desocupació, la precarietat i la pròpia crisi antecedeixen a la pandèmia del coronavirus. De fet, no és només que la pandèmia no sigui la causant de la crisi, ens al contrari, la crisi capitalista i les polítiques que l'acompanyen són la causa de la magnitud que arriba a tenir la pandèmia. Òbviament, la situació hauria estat molt distinta si no s'hagués desmantellat els serveis públics de salut, si no s'hagués precaritzat i també destruït ocupació en el sector, si la investigació s'orientés a les necessitats de la majoria i no al negoci d'uns pocs, si la indústria farmacèutica no estigués en mans de multinacionals sinó que fos un servei públic, etc. Tot això sense perjudici que, efectivament, la pandèmia fa aflorar la crisi latent i l'accelera i dispara.

Fa 81 anys Trotski explicava ja aquesta qüestió en els següents termes: “la vida del capitalisme monopolista de la nostra època és una cadena de crisi. Cadascuna de les crisis és una catàstrofe. La necessitat de salvar-se d'aquestes catàstrofes parcials per mitjà de muralles duaneres, de la inflació, de l'augment de les despeses de govern i dels deutes, prepara el terreny per a altres

crisis més profundes i més extenses. La lluita per aconseguir mercats, matèries primeres i colònies fa inevitable les catàstrofes militars”. I afegeix: “tot això prepara les catàstrofes revolucionàries”.

No obstant això, se'ns continua proposant una volta enrere, a un suposat “capitalisme bo”, plasmat en l'anomenat “Estat de benestar” (que en realitat eren conquestes arrencades per la classe obrera, les quals permetien un benestar només relatiu, que no comprometés la rendibilitat del capital i que, per això mateix, sota el capitalisme tenia «data de caducitat»). Trotski explica així el caràcter il·lusori d'aquestes propostes: “la llibertat de comerç, com la llibertat de competència, com la prosperitat de la classe mitjana, pertanyen al passat irrevocable. Portar de tornada el passat és ara l'única prescripció dels reformadors democràtics del capitalisme: portar de tornada més “llibertat” pels industrials i homes de negocis, petits i mitjans; canviar, al seu favor, el sistema de crèdit i de moneda; lliurar al mercat del domini dels “trusts”; eliminar els especuladors professionals de la Borsa; restaurar la llibertat del comerç internacional; i així, per l'estil “ad infinitum””.

L'única sortida: l'organització política independent de la classe treballadora, per a la lluita incondicional per les reivindicacions

En el capitalisme no hi ha sortida. Tota il·lusió de reformar el capitalisme és fictícia perquè els problemes no són circumstancials sinó que procedeixen de la seva lògica mateixa. Per tant, la solució als problemes exigeix la superació del capitalisme. Com planteja Trotski en el text que estem citant:

“En conseqüència, per salvar la societat no cal aturar el desenvolupament de la tècnica, tancar les fàbriques, concedir premis als agricultors perquè sabotegin l'agricultura, pauperitzar a un terç dels treballadors, ni trucar als maníacs perquè facin de dictadors. Cap d'aquestes mesures, que constitueixen una burla horrible per als interessos de la societat, és necessària. El que és indispensable i urgent és separar els mitjans de producció dels seus actuals propietaris paràsits i organitzar la societat d'acord amb un Pla

racional. Llavors serà realment possible, per primera vegada, curar la societat dels seus mals. Tots els que siguin capaços de treballar han de trobar una ocupació. La jornada de treball ha de disminuir gradualment. Les necessitats de tots els membres de la societat han d'assegurar una satisfacció creixent. Les paraules ‘pobresa’, ‘crisi’, “explotació”, han de ser llançades fora de la circulació. La humanitat podrà creuar finalment el llindar de la veritable humanitat “.

És que té quelcom d'anacrònic aquest paràgraf, escrit fa 81 anys? Només cal un exemple per mostrar la seva dramàtica vigència: la FAO, un organisme intergovernamental, reconeix que avui la humanitat produeix menjar per alimentar 12000 milions de persones, a raó de 2700 calories diàries. Però malgrat que la població mundial només és de 7.500 milions, 821 milions passen fam.

La UE i la monarquia, institucions al servei del capital, són el passat, són obstacles per a totes les reivindicacions sentides pels treballadors i els pobles. Per satisfer-les és imprescindible trencar amb totes dues. I de la mateixa manera que no es tracta simplement de substituir un Cap d'Estat monàrquic per un republicà, sinó que es necessita una República alliberada de tota subordinació als interessos del capital, tampoc es tracta de que tal o qual Estat surti de la UE, sinó de la ruptura dels pobles europeus de la cotilla d'aquesta institució del capital financer, per obrir una sortida als problemes actuals veritablement digna d'aquest nom. L'absoluta descoordinació de la UE davant la greu crisi sanitària actual ho revela clarament, de la mateixa manera que davant el Brexit i tants altres exemples: al capitalisme no pot haver una unió europea real, només uns Estats Units Socialistes d'Europa podrien ser-ho.

Per avançar cap a la sortida necessària només hi ha un camí: l'organització política de la classe treballadora, independent de tot compromís amb el capital i totes les seves institucions, per lluitar incondicionalment, fins al final, per les reivindicacions legítimes de la majoria.

Campanya d'extensió i subscripcions a aquesta Carta Setmanal

Si no la reps, et convidem a que la rebis cada setmana. Si la reps, et proposem que subscriguis a altres companyes i companys als quals pugui interessar.

L'elaboració i enviament d'aquesta Carta comporta algunes despeses. El POSI, que l'edita, no té ni vol subvencions, tota la seva activitat i les seves publicacions són finançades exclusivament per treballadores i treballadors, que volen recolzar, en aquest cas, la publicació de la Carta Setmanal. Demanem un suport de 5 EUROS a l'any, o més si us sembla.

Per rebre-la, envia un correu electrònic a: inforposi@gmail.com

o entra a la nostra Web.: <http://www.posicuarta.org>

Nostre compte corrent en La Caixa és: 2100 2812 51 0200071314. Indicant: Recolzo Carta Setmanal

Carrer Desengaño, 12 (1º 3A). 28004 - Madrid Teléfono: 91 522 23 56 - Fax: 91 521 72 01 <http://www.posicuarta.org>
posicuarta.org
Busca'ns en Twitter: @posicuarta